

Landskap: Småland Upptecknat av: E. Johansson,
Härad: Norrvidinge Adress: Plantingsboda, Asa.
Socken: Asa Berättat av:
Uppteckningsår: 1932. Född år i

<i>Uppteckningen rör</i>	sid.
Stulet och hemburet, som botemedel mot sjukdomar.	1.
<u>Visa</u> : "Den fattiga födan den knogar jag för....."	2-3.
<u>Kärleksvisa</u> : "Gå icke bort....."	4-5.
<u>Sjömansvisa</u> : "Sakta över mörkblå vågor...."	6.
<u>Visa</u> : "Hand i hand och bröst vid bröst...."	7.
Ordstäv och talesätt.	8-9.
Ordspråk.	9.
Gåtor.	10.

10 sid.

4763

Stulet och hamburet.

Om något blev stulet och man kunde bringa tjuven att återbära det stulna, så ansågs detta kunna bota allehanda sjukdomar på folk och kreatur. Jag minns än i dag i min barndom för c:a 50 år sen att man far hade ett stycke läder av något seltyg gömt i en låda och kallades "Stolet å hemboet". Vid sjukdomsfall, i synnerhet hos kreatur togs detta läderstycke fram och man skrapade av något derav som man inknådade i degar och gav de sjuka djuren. Om medlet botade eller ej kan jag icke minnas.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

4763

Gamla visor. från 1880-90 talen.

Den fattiga födan den knogar jag för,
Så ryggen den börjar bli krokig.
Om inte ja hade mitt glada humör,
så tror jag bestämt ja blir tokig.

Men nu får i vänningen ja vara snäll,
att snedvridna klackarna ansa.
Schalott ska ju ha sina pjexor i kväll,
för hon ska till söders o dansa.

Och åtfa par känger ja henne bestått.
Ja blygs ej min svaghet att blotta
I dag jag för nionde gången tog mått.
Till alnshöga känger åt Lotta.

Då sade ja vill du bliva min fru,
men Lotta sågs tveksamhet röja,
Ty skaften är inte nog höga ännu,
ja tror några år att vi dröja.

4763

Ja vänta i fyra år till har ja kraft,
men nog ville ja gerna ja pruta.
Ty år efter år blir det högare skaft,
Ja undrar hur detta ska sluta?

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

4763

Kärleksvisa.

Gå icke bort, o flicka från min sida,
Har någon ovän lockat dig från mig,
Du lennar mig helt ensam till att bida,
O säg vad har jag brutit emot dig.

Har jag ej hållit vad jag dig har lovat,
Att jag dig aldrig skulle överge.
O flicka du mitt hjärta har du sårat,
Skall jag din bild ej mera återse.

Du grände bort den ljuva sommarkvällen.
Då oskuldsfull du vid min sida satt,
När solens strålar gömde sig i fjällen.
Och fågeln tystnade - ty - det - blev - natt.

Då föll du ömt intill mitt bröst och sade,
O gosse gå aldrig bort från mig.
Jag svarade o nej! o nej jag sade,
Blott slumra ljuvt, din vän är än hos dig.

4763

Och som en ängel skön du var o flicka.
Min bostad hade jag invid ditt bröst.
Och varje gång mitt öga på dig blicka.
Fann jag hos dig mitt hjärtas hopp och tröst.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

4763

Sjömansvisa.

Sakta över mörkblå vågor rör sig skeppets stolta stam,
Och i österns purpurlågor, bryter dagens gryning fram.
Allt ombord är tyst och stilla, ingen munterhet och sång.
Endast rodret höres trilla, allting har sin jämna gång.
Vår kapten han hördes ropa, brosse akterropa back.
Och på halva stängen hissas, skeppets sorgefana opp.
Ty man skulle överlämna, åt en våt och dunkel grav.
En yngling som nyss hade somnat, den döden nyss uppsnappat
har.
Slumra djupt i havets bölja, vaggad utav vågor där.
Vi för din bryd nu vill förtälja, att vi begraft din hjärtans
kär.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

4763

En annan.

Hand i hand och bröst vid bröst,
var du mig en ljuvlig tröst,
Har du från mitt hjärta svikät,
Vill jag - ensam dö.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

4763

Ordstäv.

I Asa socken av Kronobergs län hade man en dialekt som avsevärt skilde sig från dialekten i intilliggande Hultsjö socken i Jönköpings län.

En gammal gumma Märta Jonasson i Plantingsboda Asa socken talade såhär: "Ja har vatt i Baggausaus och faut kaulrötter men di va så smau å haura så ja raudde inte pau dom."

I Hultsjö socken lät det såhär:
"Kattera på trapperna, länge raera, utåt maera, sätter römpera i våra. Soa , koa, grisera, hönera, kalva, m.m.

Ett slagord, som användes mot Hultsjöborna löd såhär:
"Ja visst i soffan koka di gröt i Hultsjö socken å krusa havrebrö på trära."

En girig kropp ska hängas opp och ej på jorden löpa.
Den late han ska ha sin mat, och ej på ryggen krök a.
Stenen ä en goä granne, han lättä växa bå sä å gräs.

4763

Gamla ordspråk.

När skam tar, tar han dussinet fullt.
Den som inte ser upp med ögonen får se upp med pungen.
När geta vill ha bock så slöss ho.
När man talar om skam så är han inte långt borta.
Som man bäddar så får man ligga.
Före spå, och ätte gå.
Släkten är värst, sa räven om de öre hunnana.
Först spotta i kålen, å sen sjelf äta ur den.
Det bådär ovär när svin bär penna i munnen.
Sådant läder ska sådan smörja ha.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

4763

Gåtor.

Det kommer från inland och går åt utland. Två slags dricka,
varken tapp eller svicka. (ett ägg.)

Lapp på lapp men ingen söm. (kålhuvud.)

Vad är det för likhet mellan den Kungl. flaggan och Drottningens sark. (Båda skall upp när kungen kommer hem.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10